herpy

GECKOR

Eastern spiny-tailed gecko

Strophurus williamsi

Strophurus williamsi är en liten trädlevande gecko från det torra inlandet i östra Australien. Ryggen och svansen är täckta av gulorange taggar, och när den hotas sprutar den ut en seg, illaluktande vätska ur svansen. Den solar gärna på dagen men jagar mest i skymningen och på natten. Det finns bara få tillförlitliga uppgifter om skötseln av just den här arten, så den passar bäst för erfarna hållare.

Familj: Diplodactylidae Tidigare namn: *Diplodactylus williamsi*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**10-13 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**4-10 år**
Aktiv	**På dagen, i skymningen och på natten**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Halvöken och savann**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Värmeplats	**30-32 °C**
Temperatur, natt	**18-25 °C**
Luftfuktighet	**40-60 %**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 2
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1-2 ägg**
Kullar per år	**2-5**
Inkubation	**43-80 dagar** vid 27-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga III**
EU-bilaga	**Bilaga C**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Strophurus williamsi är en smal, liten gecko med en grå till gråbrun grundfärg, mörkare fläckar och ofta ett nät- eller rutmönster på ryggen. Undersidan är ljus med små bruna eller svarta prickar, och ögonen har en orange till röd ring runt iris. Det mest iögonfallande kännetecknet är de spetsiga, gulorange knölarna: två nästan parallella rader längs ryggen och fyra rader taggar längs svansen. Tårna är korta, platta och breda med stora häftlameller, så att den klättrar lätt på både bark och släta ytor.

Arten beskrevs 1963 av den amerikanske herpetologen Arnold Kluge under namnet *Diplodactylus williamsi* och har sedan flyttats till släktet *Strophurus*. Namnet hyllar herpetologen Ernest Williams. Släktet är känt för sitt försvar: Svansen har körtlar som kan spruta en seg, klibbig och starkt luktande vätska mot en angripare, och geckon siktar genom att kröka svansen. Den kan också resa sig högt med krökt rygg och vifta långsamt med svansen medan den spärrar upp munnen och visar en kraftigt blå eller gul munhåla. Eftersom försvaret fungerar förlorar den svansen mer sällan än många andra geckor.

Den är 10-13 cm lång inklusive svans. Från nos till kloak mäter den 4-7 cm, och svansen är omkring 5 cm. Hanarna har preanala porer, som honorna saknar. Vikten är inte dokumenterad. Livslängden är inte heller dokumenterad för arten; taggsvansgeckor blir typiskt 4-10 år, enstaka äldre. Liksom de nära släktingarna *Strophurus ciliaris* och *Strophurus taenicauda* lever den i träd och buskar och ses ofta sola sig på tunna grenar på dagen.

Utbredning och livsmiljö

Strophurus williamsi är endemisk för östra Australien. Den finns i nordöstra New South Wales, i Queensland, i den sydöstra delen av South Australia och i nordvästra Victoria. Typlokalen är Warrumbungle-bergen i New South Wales.

Utbredningen är fläckvis och sträcker sig från trakten kring Cairns i norr till Adelaide i söder och västerut till omkring Bourke. Större delen av beståndet finns i den halvtorra zonen i centrala New South Wales och sydvästra Queensland, och i Victoria lever den i mallee-snår och i Murray-Darling-skogarna.

> **Naturlig utbredning:** Australien.

LIVSMILJÖ

Strophurus williamsi lever i öppen skog och buskmark i det halvtorra inlandet i östra Australien: sklerofyllskog, eukalyptusskog, savann och mallee. Den förknippas med *Callitris*, ironbark-eukalyptus, *Casuarina*, spinifex och *Leptospermum*. På dagen sitter den på tunna grenar, där färgerna kamouflerar den, eller gömmer sig under lös bark och i hålrum i stammarna. På natten söker den också föda på marken runt grästuvor.

Klimatet är varmt och torrt med stora svängningar mellan dag och natt och mellan sommar och vinter. Arten föredrar 25-30 °C. Det finns inga mätningar av luftfuktighet och vinterkyla från artens livsmiljöer.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Strophurus williamsi*, så siffrorna i skötselavsnitten bygger på släktet, särskilt de nära släktingarna *Strophurus ciliaris* och *Strophurus taenicauda*. Ett vuxet djur behöver ett terrarium på minst 45 × 45 × 60 cm (längd × bredd × höjd), så att det finns plats för en temperaturgradient. Höjden är viktigare än bottenytan, för geckon är en klättrare.

Inred med många tunna grenar i olika vinklar, bark och kork som gömslen och en tät bevuxenhet, gärna med konstgjorda eller härdiga växter. Geckon sitter gärna högt och solar sig, så ordna en gren nära värmekällan. Som botten passar en torr till lätt fuktig blandning av jord och sand med ett lager blad, och ett fuktigt gömsle i ena änden gör ömsningen lättare. Terrariet ska vara väl ventilerat, eftersom arten kommer från ett torrt klimat.

Läs mer: Värme och temperatur

TEMPERATUR

Strophurus williamsi är värmekrävande och lever i ett klimat med stor dygnsvariation. Använd en dagstemperatur på 25-30 °C i terrariet och en solplats på omkring 30-32 °C, som geckon kan söka sig till och lämna igen. På natten stängs värmen av, och temperaturen får sjunka till rumstemperatur, omkring 22-25 °C på sommaren och ner till 18 °C under vintervilan.

Använd en spotlampa med termostat över en gren, och mät med en digital termometer i toppen och i botten. Är det ständigt över 35 °C torkar geckon snabbt ut och blir stressad.

Läs mer: Vintervila och årstider

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

För *Strophurus williamsi* ska luftfuktigheten vara måttlig, omkring 40-60 %, och terrariet ska torka upp helt under dagen. Spraya lätt varannan till var tredje kväll, så att geckon kan dricka droppar från blad och grenar, och låt botten torka ut emellan. Låt aldrig terrariet stå blött hela tiden, för det ger mögel och hudproblem hos en art från ett torrt klimat.

Ha en låg skål med färskt vatten i terrariet och byt det regelbundet. En hygrometer visar om värdena håller.

LJUS OCH UVB

Strophurus williamsi solar i naturen, så den har nytta av UVB. Använd ett T5 HO-rör med 6 % eller 10 % UVB, monterat ovanför nätlocket, så att UV-indexet på de översta grenarna ligger på omkring 1-3, motsvarande Ferguson-zon 2, med skugga i terrariets andra ände. Ferguson-zonen är inte fastställd för arten, så siffran är en uppskattning utifrån dess dagaktiva levnadssätt.

Håll belysningen tänd omkring 12-14 timmar på sommaren och färre timmar under vintervilan, styrd av en timer. Natten ska vara mörk.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

I naturen lever *Strophurus williamsi* av leddjur, framför allt syrsor, gräshoppor, nattfjärilar, spindlar och termiter. Ge i fångenskap en varierad blandning av små foderinsekter som syrsor, små kackerlackor och små gräshoppor. Insekterna bör inte vara längre än avståndet mellan geckons ögon.

Mata ungdjur varje dag eller varannan dag och vuxna två till tre gånger i veckan. Pudra insekterna med kalk, och ge regelbundet kalk med D3-vitamin och ett multivitaminpreparat. Frukt är inte dokumenterat som en del av kosten, så håll dig till insekter.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Strophurus williamsi är mest ett djur att titta på. Den är snabb och nervös och bör inte hanteras mer än absolut nödvändigt. Den kan spruta sin klibbiga, illaluktande vätska, och den kan tappa svansen, även om det sker mer sällan än hos många andra geckor. Ta aldrig tag i svansen.

På dagen sitter den ofta synligt och solar, och i skymningen blir den på allvar aktiv. Håll ett enstaka djur eller ett par som har vant sig vid varandra, och sätt aldrig två hanar tillsammans, eftersom de sannolikt kommer att slåss. Det finns bara få dokumenterade erfarenheter av grupphållning hos arten, så välj den försiktigaste hållningsformen.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hos *Strophurus williamsi* har båda könen en kort, sned rad av förstorade, köttiga fjäll vid kloaken, men bara hanarna har preanala porer, och hos unga hanar blir hemipenisbulorna bakom kloaken synliga vid 6-12 månaders ålder. Ålder och vikt vid könsmognad är inte dokumenterade för arten. Taggsvansgeckor blir normalt könsmogna vid 12-18 månader, enstaka först vid 24 månader. Som tumregel ska honan vara fullvuxen och i god hull innan hon sätts i avel.

PARNING

I naturen häckar *Strophurus williamsi* från september till februari, alltså den australiska våren och sommaren. Honan kan para sig igen redan en timme efter att ha lagt ägg. Det finns inga tillförlitliga uppgifter om vintervila i fångenskap för just den här arten, men *Strophurus ciliaris* och *Strophurus taenicauda* hålls svalare och med kortare dagar i 8-10 veckor på vintern, och könen skiljs åt under tiden. Sätt in hanen hos honan i hennes terrarium, och skilj dem åt om hon blir trängd.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan av *Strophurus williamsi* lägger 1-2 ägg åt gången och i genomsnitt omkring fem kullar per år. Det går 24-42 dagar mellan kullarna, och äggläggningssäsongen varar från september till januari. I naturen läggs äggen vid foten av träd, under stenar eller i övergivna hålor. Ställ en äggläggningslåda med 5 cm lätt fuktigt sand eller en blandning av sand och torv på terrariets botten. Ge henne gott om kalk och insekter under hela säsongen.

INKUBATION

Flytta försiktigt äggen av *Strophurus williamsi* till en inkubationslåda med lätt fuktig vermikulit eller perlit utan att vända dem. Vid 27-30 °C och en luftfuktighet på 70-80 % kläcks äggen efter 43-80 dagar. Ungarna mäter vid kläckningen omkring 3 cm från nos till kloak och 5 cm totalt. Om temperaturen påverkar ungarnas kön har inte undersökts för arten, så håll dig till mitten av intervallet tills du har egna erfarenheter.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna av *Strophurus williamsi* börjar äta tre till fem dagar efter kläckningen. Håll varje unge för sig eller i små, jämnstora grupper i en liten, väl ventilerad låda med grenar, ett fuktigt gömställe och en ljum solplats. Ge de allra minsta insekterna, till exempel nykläckta syrsor och stora bananflugor (*Drosophila hydei*), pudrade med kalk, och mata dagligen. Tillväxttakten är inte dokumenterad för arten, så väg ungarna regelbundet och anteckna förloppet. Skilj dem genast om en unge blir trängd av de andra.

Hälsa och vanliga misstag

Det finns inga veterinärmedicinska uppgifter specifikt om *Strophurus williamsi*, så listan bygger på allmän kunskap om geckor från torra områden:

- För hög värme under längre tid, med uttorkning och aptitlöshet som följd. Se till att geckon kan dra sig undan från solplatsen till svalare zoner.
- Brist på kalk och D3-vitamin, särskilt hos ungar och avelshonor. Det ger mjuka käkar, krokiga lemmar och darrningar. Använd kalk och UVB.
- Problem med hudömsningen om luften är för torr. Ge ett fuktigt gömställe och lossa hudrester på tår och svansspets med ljummet vatten.
- Skador från felaktig hantering eller stress, bland annat förlust av svansen.
- Mögel och hudproblem om terrariet hålls konstant fuktigt.

Sök veterinär med erfarenhet av kräldjur om geckon går ner i vikt, inte äter på flera veckor eller ser slapp och slö ut.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.